

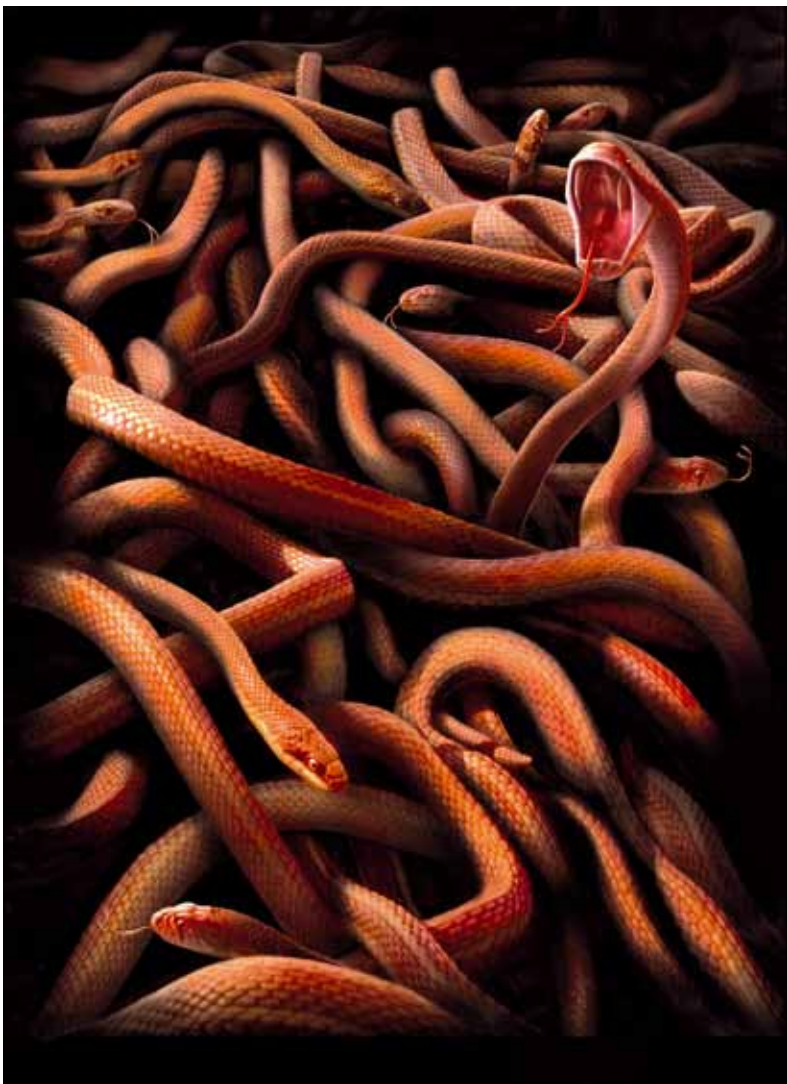
Bestuur trachtte psychiater aan te zetten tot fraude

Verziekt klimaat in GGZ Delfland

Henk Maassen

Conflicten tussen psychiaters en de raad van bestuur lopen hoog op, psychiaters nemen massaal ontslag, de continuïteit en de kwaliteit van de zorg zijn in gevaar en bestuurders proberen medewerkers aan te zetten tot fraude. Bij GGZ Delfland gaat momenteel heel veel mis.

beeld: Vincent Hie

Sinds anderhalf jaar heeft het psychiatrische ziekenhuis GGZ Delfland in Delft, waar per jaar ongeveer tienduizend patiënten worden behandeld, een nieuwe, tweekoppige raad van bestuur. Hans Boelen is voorzitter en verantwoordelijk voor financiële zaken, psychiater Iris Bandhoe is lid en geneesheer-directeur. Beiden moesten zorgen voor nieuw elan. Het tegendeel is echter gebeurd. Vijftien psychiaters vertrokken er al sinds hun

‘De IGZ had al lang moeten ingrijpen’

komst, tien psychiaters kondigden vorige week hun ontslag aan. NRC Handelsblad meldde dat deze zomer twee psychiaters zijn aangenomen die al na respectievelijk twee dagen en twee weken hun contract beëindigden.

De Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) kwalificeert de zaak als ‘zorgelijk’. Maar medewerkers die Medisch Contact voor dit artikel heeft gesproken, vinden dat de IGZ te weinig doet en al lang had moeten ingrijpen.

Onveilige sfeer

In april van dit jaar zegden middels een brief veertien psychiaters het vertrouwen in de raad

van bestuur op. Het bestuur zou de interne opleiding in gevaar brengen en weinig doen aan de uitstroom van psychiaters. Betrokkenen omschrijven de sfeer als 'onveilig'; de raad van bestuur zou zich schuldig maken aan machtsmisbruik en intimidatie. Psychiaters krijgen bij conflicten onmiddellijk een spreek- en terreinverbod.

Het tweekoppige bestuur geeft leiding door 'te liegen en te bedriegen', verwoordt een psychiater die ruim een jaar geleden zijn ontslag nam. Zo wilde Iris Bandhoe volgens hem aanvankelijk de medische staf opheffen, maar ontkende ze in een later stadium dat ooit te hebben gezegd. De leegloop onder de psychiaters heeft de raad van bestuur bovendien gedwongen een reeks 'dure interim's' aan te stellen, hetgeen volgens medewerkers de kwaliteit van de zorg niet ten goede is gekomen.

Ongelukken toegedekt

Volgens hardnekkige geruchten heeft de raad van bestuur artsen aangezet tot het vervalsen van suïcideverslagen voor de Inspectie en van rechterlijke machtigingen. Bevestiging van de geruchten is niet te krijgen, want 'de statussen van deze patiënten zijn uiteraard gesloten', aldus een bron bij GGZ Delfland. Volgens hem heeft de raad van bestuur organisatorische aanpassingen doorgevoerd die hebben

geleid tot een tekort aan (ervaren) psychiaters en 'een structureel tekort aan overlegmomenten tussen arts-assistenten en psychiaters'. Dat heeft tot ongelukken geleid, die vervolgens zijn 'toegedekt'.

Hij beschrijft een casus over een ernstig depressieve patiënt die door de crisisdienst werd binnengebracht. Zonder overleg met de psychiater staakte een arts-assistent de medicatie en de patiënt werd opgesloten in de separeer. Een dag later pleegde hij suïcide. In het verslag staat dat de patiënt zich van het leven heeft beroofd zonder dat er iets tegen te doen was.

Fraude

Een ander gerucht is wel degelijk keihard te maken. Het hoofd van de A-opleiding zou zijn verzocht fraude te plegen om aldus een kandidaat te kunnen benoemen op de post van plaatsvervangend opleider, die daarvoor eigenlijk niet gekwalificeerd was. In het zogeheten kaderbesluit van de Medisch Specialisten Registratie Commissie (MSRC) staat dat een

plaatsvervangend opleider vijf jaar psychiater moet zijn én blijkt moet hebben gegeven van wetenschappelijke kwaliteiten. Dat laatste betekent een promotie of een wetenschappelijke publicatielijst van de afgelopen vijf jaar.

De eerste kandidaat van de raad van bestuur van GGZ Delfland was weliswaar recent gepromoveerd, maar beschikte slechts over twee jaar ervaring. De tweede kandidaat had weliswaar veel ervaring en stond algemeen bekend als zeer integer, maar had al twintig jaar niets gepubliceerd.

De betrokken A-opleider, dr. Ben Blansjaar, kreeg daarop een op zijn zachtst gezegd ongebruikelijke opdracht van de raad van bestuur, in casu Iris Bandhoe. Hij moest de naam van de nieuwe kandidaat toevoegen aan een bestaande reeks recente publicaties. In een door haar ondertekende brief van 31 maart 2009 schrijft zij uiterlijk voor 12 uur van Blansjaar 'een eerste opzet' te verwachten 'voor de erkenningsaanvraag van dr. X en een publicatieoverzicht waarin de naam van dr. X is toegevoegd aan de respectievelijke publicaties'. Blansjaar beschouwde dit als aanzetten tot valsheid in geschrifte en weigerde zijn medewerking. De raad van bestuur vatte zijn gedrag op als ongehoorzaamheid.

Daags na Blansjaars weigering zegde deze zijn vertrouwen in de leiding op. Hij werd onmiddellijk op non-actief gesteld. Desgevraagd bevestigt Blansjaar deze gang van zaken. Hij bevestigt ook: 'Ik heb bovendien aangifte gedaan bij de politie.'

Inderdaad doet het Openbaar Ministerie in Den Haag onderzoek naar strafbare feiten bij GGZ Delfland in Delft. De recherche is al lang geweest bij de instelling en heeft met verschillende betrokkenen gesproken. In het belang van het onderzoek wil het OM niets zeggen. Vaststaat dat de recherche via één van de psychiaters ook op de hoogte is gebracht van mogelijke verdraaiingen in de suïcideverslagen.

Pikante passage

De gewraakte brief aan Blansjaar bevat overigens nog een pikante passage, waarin de raad van bestuur het zo voorstelt alsof de MSRC nogal losjes omgaat met haar eigen regels. Reden waarom de raad van bestuur er vervolgens geen bezwaar in ziet dat ook maar te doen. Citaat: 'Hij (dr. Paul Breslau, destijds secretaris bij het MSRC, *red.*) heeft mij (Iris Bandhoe, lid van de raad van bestuur, *red.*) aangegeven dat de eisen die op wetenschappelijk vlak aan een plaatsvervangend A-opleider worden gesteld met ingang van 2010 versoepeld zullen worden.'

Een A-opleider weigerde valsheid in geschrifte en werd op non-actief gesteld

Hij adviseerde mij om – vooruitlopend hierop – te bezien in hoeverre de naam van dr. X toegevoegd zou kunnen worden aan artikelen/publicaties.’ En verderop in dezelfde brief: ‘Dr. Breslau heeft mij immers laten weten dat hij als secretaris van de MSRC aan deze constructie wilde meewerken om genoemde redenen.’ Paul Breslau is sinds begin september niet meer in dienst van de MSRC. Zowel hij, als de huidige secretaris, Paul Blok, zegt geen commentaar te kunnen geven op deze uitspraken. Breslau: ‘Om privaatrechtelijke redenen mogen wij nooit iets naar buiten brengen over onze communicatie met betrokken partijen.’ Wel wil hij nog meegeven dat de MSRC in het algemeen geen uitspraken kan doen over aanstaande veranderingen in de regelgeving. ‘Omdat de MSRC ze niet maakt, maar slechts uitvoert. Eventuele nieuwe regelgeving komt van de CCMS en moet eerst langs de minister, dat duurt meestal een maand of zes, en dan volgt een implementatietraject.’

Raad van toezicht

Het bureau Boer & Croon heeft in opdracht van de raad van toezicht onderzoek gedaan naar de gang van zaken bij GGZ Delfland. Medisch Contact heeft de laatste conceptversie van het rapport kunnen inzien. De opdracht was de beschuldiging te onderzoeken van (aanzetten tot) fraude, pesterijen en het bestaan van een onveilige werksfeer. Het bureau heeft veertien psychiaters gehoord, directieleden, A-opleider Ben Blansjaar en de raad van bestuur. Het kon de aantijgingen niet aantonen. Ook ‘de zaak Blansjaar’ komt aan de orde. Het rapport bevestigt met zoveel woorden wat hierboven is beschreven.

In juli reageerde de raad van toezicht op de conclusies van Boer & Croon. De toezichthouders zien de fraudekwestie vooral als een gevolg van onderlinge beoordelings- en communicatiefouten. Een citaat uit de schriftelijke reactie: ‘De vermeende fraude betrof een alleenstaand geval in een al verstoorde arbeidsrelatie. Hierbij is vastgesteld dat bij de acties van de raad van bestuur geen intentie tot fraude is vastgesteld, maar een beoordelingsfout is gemaakt.’ Ook stelt de raad van toezicht: ‘De onveilige werksfeer is gerelateerd aan het grote aantal personele wisselingen (...) en de wijze waarop dit is gecommuniceerd.’

Eén van de psychiaters die nog steeds in dienst is, reageert furieus: ‘Dat was een absurde afzwakking van feiten! Ja, Bandhoe is bij Blansjaar in opleiding geweest en naar het schijnt waren er toen al spanningen. Maar dat

betekent dat je als raad van bestuur juist uiterst zorgvuldig moet optreden. Nu legt het bestuur een incompetente en domme wijze van leiderschap aan de dag. De raad van toezicht wil dat kennelijk niet zien. Wij hebben steeds gezegd dat we open staan voor mediation, mits de feiten – aanzet tot fraude – worden erkend. Dat heeft overigens ook de IGZ gesuggereerd. Maar zover is het nooit gekomen. Het kan nu ook niet meer, want het rapport van Boer & Croon is niet openbaar en de conclusies van de raad van toezicht delen wij niet.’

De raad van toezicht was niet bereikbaar voor commentaar.

Persberichten

De psychiaters staan niet alleen in hun kritiek op de raad van bestuur. Medisch Contact heeft een brief gezien waarin SPV’ers klagen over lange wachtlijsten, de onmogelijkheid regelmatig overleg te voeren en de lange lijnen in de organisatie.

De raad van bestuur liet in een reactie weten dat er geen enkele aanleiding was voor gevoelens van onveiligheid en onzekerheid. Verder schrijft het bestuur dat het een modern personeelsbeleid wil voeren waarin ‘medewerkers en dus artsen’ worden aangesproken op hun functioneren. Een reactie van de eerder geciteerde psychiater die nog in dienst is: ‘Ik kan dit alleen maar interpreteren als een intimiderende opmerking’.

De raad van bestuur communiceert vooralsnog uitsluitend via persberichten. Een citaat uit een bericht van vorige week: ‘Per 1 oktober treedt een nieuwe A-opleider in dienst, waardoor de A-opleiding gegarandeerd is. De raad van bestuur en de directies blijven met alle psychiaters in overleg om de kwaliteit van zorg te garanderen.’

Er is inderdaad een beoogd opleider aangenomen. Maar ondertussen is er een half jaar verlopen, en dat betekent dat de maximale termijn dat iemand zonder erkenning mag waarnemen is verstreken. De regels schrijven voor dat de opleiding dan opnieuw door de MSRC wordt gevisiteerd en erkend. Gebeurt dat niet op zeer korte termijn, dan heeft GGZ Delfland geen opleiding meer.